

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/128/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415201224
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4415201224.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcov: 1/ Q. Z. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. O. XXX/XX, XXX XX O., občianka B. republiky, 2/ V. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. O. XXX/XX, XXX XX O., zastúpených JUDr. Pavlom Polakovičom, bytom Detvianska 14, 831 06 Bratislava, proti žalovanému: G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, XXX XX I. E., zastúpenému JUDr. Gergely Pšenákom, advokátom so sídlom Štefánikova 15, 949 01 Nitra, o určenie neplatnosti právnych úkonov obsiahnutých v notárskych zápisniciach, o určenie výšky zostatku pôžičky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 5C/46/2015-348 zo dňa 13.11.2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch 1., 2., 3., 4., 5. a 7. potvrdzuje.

Žalobcom 1/, 2/ priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom 1. výrokom určil, že Zmluva o pôžičke uzavretá medzi žalobcom 2/ a žalovaným, ktorej predmetom bolo poskytnutie pôžičky 15.600 eur, spísaná vo forme notárskej zápisnice dňa 28.05.2010 na notárskom úrade v Nových Zámkoch notárom JUDr. Petrom Šulaiom pod číslom N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010, je neplatná v celom rozsahu. Výrokom č. 2 určil, že právne úkony - Uznanie záväzku žalobcom 2/ a Súhlas žalobcu 2/ ako dlžníka s vykonateľnosťou a exekúciou, ktoré boli spísané vo forme notárskej zápisnice na notárskom úrade v Nových Zámkoch notárom JUDr. Petrom Šulaiom pod číslom N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010 dňa 28.05.2010, sú neplatné v celom rozsahu. Výrokom č. 3. súd určil, že Záložná zmluva uzatvorená medzi žalovaným ako záložným veriteľom, žalobkyňou 1/ ako záložcom, žalobcom 2/ ako záložným dlžníkom, na základe ktorej bolo v prospech žalovaného zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam, a to bytu číslo 2 na prízemí vo vchode č. XX bytového domu so súpisným č. XXX stojaceho na parcele reg. „C“ č. XXXX a k podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckeho podielu k pozemku v podiele 9622/44181 a k nebytovému priestoru číslo 2-2 v suteréne vchodu XX, spoluvlastnícky podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku v podiele 1600/44181, ktoré nehnuteľnosti sa nachádzajú v katastrálnom území O. a sú Okresným úradom Nové Zámky, odbor katastrálny, vedené na LV č. XXXX, a ktorých spoluvlastníkmi sú žalobkyňa 1/ a žalobca 2/, každý v podiele 1/2 k celku, ktorá záložná zmluva bola spísaná vo forme notárskej zápisnice dňa 28.05.2010 na notárskom úrade v Nových Zámkoch notárom JUDr. Petrom Šulaiom pod číslom N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010, je neplatná v celom rozsahu. Výrokom č. 4. Súd určil, že právne úkony nazvané ako „dodatok k zmluve o pôžičke uzavretý podľa § 657 Občianskeho zákonníka, vyhlásenie o uznaní záväzku a súhlase dlžníka s vykonateľnosťou a exekúciou v zmysle § 41 ods. 2 exekučného poriadku a záložnej zmluve uzavretej v zmysle § 552 Občianskeho zákonníka“, uzavreté

medzi žalobcom 2/ a žalovaným za účasti žalobkyne 1/ vo forme notárskej zápisnice spísanej dňa 13.08.2010 na notárskom úrade v Nových Zámkoch notárom JUDr. Petrom Šulaiom pod číslom N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010, sú neplatné v celom rozsahu. Výrokom č. 5. súd určil, že právny úkon dohoda o urovaní uzavretá v zmysle § 585 Občianskeho zákonníka medzi žalobkyňou 1/ a žalovaným vo forme notárskej zápisnice spísanej dňa 30.07.2013 na notárskom úrade v Nových Zámkoch notárom JUDr. Petrom Šulaiom pod číslom N 601/2013, NZ 25490/2013, NCRIs 25996/2013, podľa ktorého mala žalobkyňa 1/ vrátiť žalobcovi namiesto žalobcu 2/ dlžnú sumu 23.000 eur spolu so zmluvnou pokutou 250 eur za každý mesiac odo dňa 30.07.2013 do zaplataenia s tým, že dlžnú sumu mala žalobkyňa 1/ vrátiť do 30.07.2014, je neplatný v celom rozsahu. Výrokom č. 6. súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol. Výrokom č. 7. žalobcom 1/, 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Posledným 8. výrokom súd zamietol návrh na prerušenie konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobcovia sa po upresnení žaloby domáhali určenia neplatnosti právnych úkonov spísaných formou notárskych zápisníc z dôvodu, že im nebola poskytnutá pôžička vo výške deklarovanej v zmluve o pôžičke zo dňa 28.05.2010 a tiež im nebola nikdy poskytnutá ďalšia pôžička vo výške 7.280 eur obsiahnutá v notárskej zápisnici zo dňa 13.08.2010. Podľa tvrdení žalobkyne 1/, táto pristúpila k záväzku pod nátlakom z dôvodu, že sa bála predaja bytu v dražbe. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že notárska zápisnica z 28.05.2010 spísaná na Notárskom úrade JUDr. Petra Šulaia o právnych úkonoch, ktorých účastníkmi boli žalobca 2/ ako dlžník, žalovaný ako veriteľ a žalobkyňa 1/ ako záložca, je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Obsahom tejto zápisnice bolo poskytnutie pôžičky žalovaným žalobcovi 2/ ako aj zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti kvôli zabezpečeniu pohľadávky zo zmluvy o pôžičke. Účastníkmi uvedeného právneho úkonu bol žalovaný ako záložný veriteľ a obaja žalobcovia ako záložcovia. Žalobcovia namietali, že pôžička nebola poskytnutá v rozsahu uvedenom v zmluve o pôžičke a tiež, že ani „ďalšia pôžička“ uvedená v notárskej zápisnici spísanej dňa 13.08.2010 notárom JUDr. Petrom Šulaiom nebola poskytnutá v ňou uvedenom rozsahu. Tvrdeniami žalobcov bola spochybnená samotná platnosť právnych úkonov obsiahnutých v notárskych zápisniciach.

3. Súd zistil, že podľa notárskej zápisnice z 28.05.2010 sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi 2/ pôžičku vo výške 15.600 eur s lehotou splatnosti do 28.06.2010. Pre prípad omeškania dlžníka si zmluvné strany zmluvy o pôžičke dohodli poplatok z omeškania vo výške 600 eur mesačne. Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že predmetom pôžičky nebola v zmluve deklarovaná suma 15.600 eur, ale len suma 15.000 eur, ktorá bola dlžníkovi reálne poskytnutá. Túto skutočnosť počas celého konania tvrdili žalobcovia a súd ju mal za preukázanú aj listinným dôkazom zabezpečeným z Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície Nové Zámky, t. j. zápisnicou z výsluchu žalovaného (č. I. 194 spisu). Žalovaný pri výsluchu vtedy uviedol, že zvyšok sumy 600 eur mal predstavovať úrok, ktorý však vychádzajúc z obsahu zmluvy o pôžičke dohodnutý vôbec nebol. Z uvedenej zápisnice o výsluchu žalovaného súd tiež zistil, že ani v notárskej zápisnici zo dňa 13.08.2010 uvedená suma 7.280 eur, ktorá mala byť poskytnutá ako „ďalšia pôžička“, reálne poskytnutá v danej výške nebola. Z výsluchu žalovaného pred policajným orgánom je zrejmé, že aj v tomto prípade bola reálne poskytnutá len suma 7.000 eur, pričom suma 280 eur mala predstavovať úrok, ktorý však podľa obsahu notárskej zápisnice dohodnutý vôbec nebol. Vychádzajúc z obsahu oboch uvedených notárskych zápisníc, zmluvnými stranami žiadne úroky z pôžičky podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka dohodnuté neboli. Podľa obsahu notárskej zápisnice z 28.05.2010, mala byť pôžička poskytnutá dňa 28.05.2010, a to na obdobie do 28.06.2010, t. j. na 1 mesiac. Je teda zrejmé, že reálne bola žalobcovi 2/ poskytnutá pôžička v nižšej sume, než je uvedené v zmluve. Rozdiel medzi reálne poskytnutou pôžičkou a v zmluve uvedenou sumou mal podľa žalovaného predstavovať úrok z pôžičky vo výške 4 %. Takýto právny úkon, podľa ktorého mal byť už v sume poskytnutej pôžičky zahrnutý aj úrok z pôžičky, ktorý však vôbec dohodnutý nebol, súd vyhodnotil ako právny úkon, ktorým sa obchádza zákon. Poukázal aj na fakt, že pri pôžičke poskytnutej v sume 15.000 eur na dobu jeden mesiac, predstavuje žalovaným tvrdený úrok vyčíslený vo výške 600 eur za 1 mesiac, ročný úrok vo výške 48 %. Pri takto uzavretej zmluve, so skrytým, 48% ročným úrokom z pôžičky, ktorý ani dohodnutý nebol, skonštatoval súd rozpor s dobrými mravmi. Ak by tento právny úkon obsiahnutý v notárskej zápisnici nebol podrobený súdnemu prieskumu, pričom notárska zápisnica mala slúžiť aj ako exekučný titul, mohlo by dôjsť k výkonu záložného práva na uspokojenie aj pohľadávky dohodnutej v rozpore so zákonom, a to nedohodnutého úroku a aj poplatku z omeškania. Poplatok z omeškania bol podľa názoru súdu s odkazom na ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka dohodnutý v rozpore so zákonom,

pretože pri omeškaní s plnením zo zmluvy o pôžičke poplatok z omeškania dohodnúť nemožno. Aj pri tomto dojednaní súd konštatoval jeho neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka

4. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd vyhodnotil zmluvu o pôžičke spísanú vo forme notárskej zápisnice pod číslom N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010 dňa 28.05.2010 za absolútne neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že obchádza zákon (v sume pôžičky bol zakomponovaný - skrytý, aj úrok z pôžičky, ktorý v zmluve dohodnutý nebol), je v rozpore so zákonom (dohodnutý nezákonný poplatok z omeškania) a je v rozpore s dobrými mravmi (skrytý neprímerane vysoký úrok z pôžičky, ktorý dohodnutý nebol).

5. Keďže súd hlavný záväzkový vzťah - zmluvu o pôžičke zo dňa 28.05.2010 - vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon, neplatné sú podľa § 39 Občianskeho zákonníka aj vedľajšie dojednania týkajúce sa tohto neplatného právneho úkonu, a to uznanie záväzku žalobcom 2/ a súhlas žalobcu 2/ ako dlžníka s vykonateľnosťou a exekúciou. Ide o právne úkony, ktoré boli tiež spísané formou notárskej zápisnice notárom JUDr. Petrom Šulaiom pod číslom N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010 dňa 28.05.2010.

6. Vzhľadom na akcesorický charakter záložnej zmluvy obsiahnutej v notárskej zápisnici č. N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010 zo dňa 28.05.2010 vyhodnotil súd aj tento právny úkon ako neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Záložná zmluva je totiž plne závislá od hlavného záväzkového vzťahu a nemôže platne vzniknúť bez platného hlavného záväzkového vzťahu, plnenie ktorého má zabezpečovať. Ak je ako odporujúce zákonu neplatné dojednanie hlavného záväzku, ktorým je zmluva o pôžičke, nemohlo platne vzniknúť ani zabezpečenie plnenia tohto záväzkového vzťahu. Súd preto posúdil súd aj záložnú zmluvu ako neplatnú.

7. Neplatnosť hlavného záväzkového vzťahu (zmluvy o pôžičke) spôsobuje aj neplatnosť akýchkoľvek dodatkov k takémuto neplatnému právnomu úkonu. Preto sú neplatné aj právne úkony spísané vo forme notárskej zápisnice dňa 13.08.2010. Aj v notárskej zápisnici uvedená „ďalšia pôžička“ nebola vôbec poskytnutá vo výške 7.280 eur. Aj táto v sebe zahŕňala skrytý úrok z pôžičky 280 eur, ktorý však dohodnutý podľa § 658 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebol a tiež bol v rámci tohto právneho úkonu, v rozpore so zákonom, dohodnutý poplatok z omeškania vo výške 880 eur mesačne. Vychádzajúc z obsahu tejto notárskej zápisnice zo dňa 13.08.2010 mal súd zato, že práve úkony v nej obsiahnuté sú zmätočné, nejasné a neurčité. Notárska zápisnica zo dňa 13.08.2010 bola spísaná pod tým istým číslom ako notárska zápisnica z 28.05.2010. V rámci nej mal byť spísaný právny úkon - dodatok k zmluve o pôžičke. Podľa slov vypočutého notára, malo ísť o pokračovanie zápisnice z 28.05.2010, no z jej obsahu to podľa záveru súdu vôbec nevyplýva.

8. Ďalej súd posudzoval aj platnosť právneho úkonu spísaného vo forme tretej notárskej zápisnice zo dňa 30.07.2013, ktorým bola dohoda o urovnaní uzavretá podľa § 585 Občianskeho zákonníka. Táto dohoda o urovnaní sa mala týkať zmluvy o pôžičke zo dňa 28.05.2010. Dohoda však nebola uzatvorená medzi pôvodnými zmluvnými stranami zo zmluvy o pôžičke, ktorými boli žalovaný a žalobca 2/. Dohodu o urovnaní pritom podľa § 585 Občianskeho zákonníka uzatvárajú len strany právneho úkonu, v danom prípade strany, ktoré uzatvorili zmluvu o pôžičke. Žalobkyňa 1/ pritom účastníčkou zmluvy o pôžičke vôbec nebola. Podľa dohody veriteľ (žalovaný) dohodol so žalobkyňou 1/ zmluvnú pokutu 250 eur mesačne, ale táto nebola dohodnutá v rámci zmluvného vzťahu, ktorý zrejme chcel žalovaný urobiť. Vzhľadom na uvedené súd posúdil aj tento právny úkon uzavretý medzi žalobkyňou 1/ a žalovaným vo forme notárskej zápisnice spísanej dňa 30.07.2013 notárom JUDr. Petrom Šulaiom pod číslom N 601/2013, NZ 25490/2013, NCRIs 25996/2013, ako neplatný v celom rozsahu podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

9. V časti určenia výšky zostatku pôžičky súd žalobu z dôvodu neosvedčenia naliehavého právneho záujmu na takomto určení zamietol.

10. Návrh žalobcov na prerušenie konania do ukončenia daňovej kontroly žalovaného súd zamietol, pretože bol toho názoru, že rozhodnutie veci nie je závislé od výsledku daňovej kontroly. Vyhodnotenie platnosti právnych úkonov bolo možné uskutočniť na základe vykonaného dokazovania. Keďže v danej veci nebol splnený ani jeden predpoklad pre prerušenie konania, súd návrh žalobcov zamietol. Rozhodnutie vo veci samej súd oprel o ustanovenia § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 657, § 658 ods. 1, § 151a, § 151b ods. 1, 2, 3, 4, § 151j ods. 1, § 517 ods. 2, § 697, § 585 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho

zákonníka, § 162 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“). Výrok o trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s ohľadom na úspech v spore s odkazom na ustanovenie § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť. Namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 01.2009 sp. zn. 3Cdo/143/2008, v zmysle ktorého „Uznanie dlhu je samostatným zabezpečovacím inštitútom, ktorý plní zabezpečovaciu funkciu tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Uznanie dlhu nie je novým právnym titulom záväzku. Zakladá sa ním právna domnienka, ktorá je však vyvrátiteľná dôkazom opaku, že dlh v čase jeho uznania existoval. Znamená to, že skutočnosť, pre ktorú je v zákone ustanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Procesným dôsledkom uznania dlhu je presun dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka.“ Preto podľa neho neobstojí záver súdu prvej inštancie o neplatnosti právneho úkonu uzavretého medzi žalobkyňou 1/ a ním vo forme notárskej zápisnice spísanej dňa 30.07.2013. Súd sa nemal zaoberať otázkou platnosti právnych úkonov č. N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010, pretože samotné uznanie záväzku vo forme notárskej zápisnice č. N 601/2013, NZ 25490/2013, NCRIs 25996/2013 spísanej dňa 30.07.2013 je predpokladom, že dlh existoval. Súd sa mal zaoberať pôvodným žalobným petitom na určenie výšky dlhu, tiež otázkou vzniku dlhu žalobkyne 1/, ďalej tým, či bol dlh splnený alebo či inak zanikol. Tvrdenia žalobcov o výške poskytnutých pôžičiek považuje za zmatečné, pretože sami žalobcovia najskôr požičané sumy uznali a neskôr svoje tvrdenia účelovo zmenili. Tvrdenie súdu o poskytnutí pôžičky reálne len vo výške 7.000 eur je podľa neho v rozpore s tým, čo uviedol v zápisnici o výsluchu na OR PZ, kde na strane 2 (č. l. 190 spisu) uviedol, že žalobcovi 2/ požičal 7.280 eur.

12. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu uviedli, že súd správne vyhodnotil vykonané dôkazy a vec správne posúdil aj po právnej stránke. Poukázali na to, že pôžičku v sume 7.000 eur žalovaný žalobcovi 2/ nikdy neposkytol, a aj na nevyhnutnosť formálnej a materiálnej stránky vykonateľnosti notárskej zápisnice. V danom prípade notárske zápisnice nespĺňali formálnu a ani materiálnu vykonateľnosť, preto navrhli rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

13. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobcov uviedol, že žalobcovia svojim vyjadrením spochybňujú dôveryhodnosť výpovede žalobcu a tým aj dôvodnosť a opodstatnenosť žaloby. Žalobu navrhol zamietnuť.

14. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c/, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vo výrokoch 1., 2., 3., 4., 5. a 7. vecne správny. Preto tento rozsudok v napadnutých výrokoch podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Ostatné výroky rozsudku č. 6. a 8. nadobudli v dôsledku absencie odvolania právoplatnosť. Keďže konanie v tejto veci bolo začaté ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30.06.2016, odvolací súd vo veci postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého: (1) Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. (1) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

15. Zároveň odvolací súd aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie a na dôvažok dodáva nasledovné:

16. Súd prvej inštancie na podklade skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov urobil správny právny záver o neplatnosti jednotlivých právnych úkonov obsiahnutých v notárskych zápisniciach. Pri posudzovaní neplatnosti právnych úkonov vychádzal z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka,

podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom nie je dovolený. Nedovolenosť je daná, ak obsah alebo účel právneho úkonu odporuje zákonu, ak obsah alebo účel právneho úkonu obchádza zákon, alebo ak sa právny úkon prieči dobrým mravom (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zákonom je každá právna norma, ktorá v zmysle zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky bola vyhlásená ako zákon; v tomto prípade je to Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov. Absolútna neplatnosť právneho úkonu (negotium nullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege) a hľadá sa naň, ako keby nebol urobený. Táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením (ratihabíciou) a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nepôsobí právne následky ani v prípade, keď na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vzniku. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí voči každému a súd ju skúma z úradnej povinnosti.

17. S ohľadom na námietky žalovaného uvedené v odvolaní odvolací súd konštatoval, že je potrebné rozlišovať medzi právnymi úkonmi uznania dlhu (558 Občianskeho zákonníka) a dohody o urovaní (§ 585 Občianskeho zákonníka). Uznanie dlhu je jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, ktorý možno urobiť až po tom, čo dlh vznikol. Je na dlžníkovi, ktorý namieta, že dlh v skutočnosti nevznikol, aby svoje tvrdenie preukázal. Urovanie je dohoda účastníkov záväzkového vzťahu, ktorou odstraňujú spornosť alebo pochybnosť vzájomných práv a povinností tým, že ich rušia a nahrádzajú ich novými záväzkami. Podstatné je to, že túto dohodu môžu uzatvoriť len účastníci pôvodného záväzkového vzťahu a nie tretie osoby, ktoré neboli účastníkom pôvodného záväzku.

18. Odvolateľ v tomto prípade namietal, že súd prvej inštancie sa zbytočne zaoberal otázkou platnosti právnych úkonov č. N 198/2010, NZ 19158/2010, NCRIs 19471/2010, keďže samotné uznanie záväzku vo forme notárskej zápisnice č. N 601/2013, NZ 25490/2013, NCRIs 25996/2013 spisanej dňa 30.07.2013 je predpokladom, že dlh existoval. Odvolací súd pritom konštatoval, že predmetom notárskej zápisnice zo dňa 30.07.2013 nebolo uznanie dlhu, ale dohoda o urovaní v zmysle § 585 Občianskeho zákonníka, uzavretá medzi žalovaným a žalobkyňou 1/, ktorá nebola účastníčkou pôvodného záväzkového vzťahu obsiahnutého v notárskej zápisnici zo dňa 28.05.2010. Uvedené konštatoval aj súd prvej inštancie (bod 11. odôvodnenia rozsudku) a vyvodil tak záver o neplatnosti tohto právneho úkonu.

19. Vo vzťahu k vysloveniu neplatnosti právnych úkonov obsiahnutých v notárskych zápisniciach zo dňa 28.05.2010 a 13.08.2010 odvolateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne konkrétne námietky, preto odvolací súd vzhľadom na viazanosť odvolacími dôvodmi nepovažoval za potrebné sa neplatnosťou týchto právnych úkonov ďalej zaoberať. Súd prvej inštancie príslušné výroky o neplatnosti týchto právnych úkonov rozsudku odôvodnil podrobne a vyčerpávajúco, preto odvolací súd na jeho odôvodnenie v tomto smere odkazuje.

20. Žalovaný v podanom odvolaní namietal aj to, že záver súdu prvej inštancie o poskytnutí pôžičky vo výške 7.000 eur je v rozpore s tým, čo uviedol v zápisnici o výsluchu na OR PZ. K tomu je však potrebné uviesť, že súd prvej inštancie pri výške reálne poskytnutej pôžičky oprel svoje zistenia o zápisnicu OR PZ z 28.04.2015, kde je uvedené, že „suma 600 eur bola pripočítaná k sume 15.000 eur a suma 280 eur bola pripočítaná k 7.000 eur, boli vypočítané 4 % úroky, a tak sa to hneď do zmluvy zaznačilo“ (č. l. 194 spisu). V zápisnici, na ktorú poukazuje žalovaný, je uvedené, že „nie je pravda, že tých 7.280 eur by boli úroky, bola to opätovná pôžička“ (č. l. 190 spisu). Z oboch výpovedí, ktoré sa uskutočnili s rozdielom len 19 dní je zrejmé, že žalovaný si v nich odporuje jednak vo výške pôžičky ako aj v tom, či je v sume 7.280 eur zahrnutý už aj úrok 280 eur. Aj z výpovede syna žalovaného G. N. ml. na OR PZ zo dňa 27.04.2015 (č. l. 199 spisu) skôr vyplýva, že jeho otec „v skutočnosti požičal 15.000 eur, ale do zápisnice sa dala suma 15.600 eur, čo bolo navýšenie o úrok, za ktorý mu otec požičal peniaze. A pri sume 7.280 eur to mohlo byť podobne. Tieto navýšenia predstavujú cca 4 %, čo mohol byť úrok“. Žalobcovia poskytnutie pôžičky v sume 7.280 eur popierali od začiatku vedenia sporu, preto nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, že by žalobcovia uznali poskytnutie tejto pôžičky. Vzhľadom na rozpor vo výpovediach žalovaného odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nemal za preukázané, že žalobcovi 2/ bola poskytnutá pôžička v sume 7.280 eur.

21. Podstatnou pre určenie neplatnosti právneho úkonu pôžičky spísaného formou notárskej zápisnice dňa 13.08.2010 je aj tá skutočnosť, že ide o dodatok k zmluve o pôžičke z 28.05.2010. Tak, ako uviedol súd prvej inštancie, neplatnosť hlavného záväzkového vzťahu spôsobuje aj neplatnosť akýchkoľvek dodatkov naň nadväzujúcich. Keďže súd určil neplatnosť zmluvy o pôžičke zo dňa 28.05.2010, neplatný je potom aj dodatok k nej zo dňa 13.08.2010.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, a vzniknutú situáciu zhodnotil komplexne. S ohľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolací súd konštatoval, že tento rozsudok dáva odpoveď na všetky podstatné námietky žalovaného opísané v odvolaní a že jeho odôvodnenie zodpovedá požiadavkám upraveným v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Odvolací súd toto rozhodnutie nezhodnotil ako arbitrárne, nepresvedčivé a nepreskúmateľné a s ohľadom na to odvolanie žalovaného posúdil ako neopodstatnené. Preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

23. Vo výroku 6., ktorým bol zamietnutý zvyšok žaloby týkajúci sa určenia výšky zostatku pohľadávky pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, nadobudol rozsudok pre absenciu odvolania žalobcami, právoplatnosť. Neobstojí preto námietka žalovaného, že súd sa mal zaoberať pôvodným žalobným petitom na určenie výšky dlhu, ako aj otázkou vzniku dlhu žalobkyne 1/, a tiež tým, či bol dlh splnený alebo či zanikol inak. Žalobcovia sú totiž tí, ktorí určujú predmet žaloby a v tomto prípade na základe výzvy súdu doplnili svoje podanie zo dňa 20.01.2015 tak, že žiadali určiť neplatnosť právnych úkonov spísaných formou notárskych zápisníc. Súd bol viazaný žalobným návrhom, a preto nemal dôvod skúmať, či a ako dlh zanikol. Pokiaľ mal žalovaný za to, že žalobcovia sú stále jeho dlžníkmi, mohol sa ako žalobca domáhať svojich práv voči nim samostatnou žalobou. Rovnako predmetom odvolacieho konania nebol ani výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, keďže voči nemu odvolanie podané nebolo.

24. V odvolacom konaní boli úspešní žalobcovia 1/, 2/, ktorým patrí v celom rozsahu náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania. Odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP rozhodol, že žalobcovia majú voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).